

Tutkimusosio

Sananvapauden rajat – Sanomisen sääntelyä ei saa lisätä, mutta rikoslaissa säilytettävä kiihottaminen kansanryhmää kohtaan

Sanomisen sääntelyä ei saa lisätä

Enemmistö (61 %) suomalaisista ei halua yhteiskunnan sääntelevän ja valvovan ihmisten sanomisia nykyistä tiukemmin. Vajaa kolmannes (30 %) olisi halukas kaventamaan sananvapautta, kun kysymys muotoillaan tällä tavoin, käy ilmi KAKS - Kunnallisan alan kehittämissäätiön kansalaistutkimuksesta.

Puoluekanta on yhteydessä näkemyksiin tarpeesta kutistaa ihmisten mahdollisuuksia ilmaista mielipiteitään julkisuudessa. Keskimäärää enemmän ehdotus saa tukea SDP:n (50 %), vasemmistoliiton (44 %) ja vihreiden (41 %) kannattajilta. Selvä enemmistö perussuomalaisten (81 %); ryhmän muut (70 %), johon kuuluvat muun muassa RKP:n ja kristillisdemokraattien kannattajat; kokoomuksen (68 %) ja keskustan (61 %) kannattajista tyrmää ehdotuksen sananvapauden nykyistä tiukemmasta sääntelystä.

Sananvapauden rajoittaminen jakaa kansan

Väite, jonka mukaan sananvapautta ei tulisi rajoittaa millään perusteilla jakaa kansan kahtia. Lähes joka toinen (48 %) yhtyy väittämään ja lähes samansuuruinen joukko (45 %) tyrmää sen.

Enemmistö perussuomalaisten (76 %), ryhmän muut (58 %) (muun muassa RKP:n ja kristillisdemokraattien kannattajat) ja kokoomuksen (51 %) tukijoista on taipuvainen ajattelemaan, että ei ole mitään perusteita rajoittaa sananvapautta. Sen sijaan enemmistö vasemmistoliiton (63 %), vihreiden (63 %), SDP:n (60 %) ja keskustan (51 %) kannattajista kiistää sen, että sananvapaudella ei olisi mitään rajoja.

Rikoslaissa säilytettävä kiihottaminen kansanryhmää kohtaan

Selvä enemmistö (67 %) suomalaisista tyrmää väittämän, että rikoslaista poistettaisiin kiihottaminen kansanryhmää kohtaan. Kansalaisista vain viidesosa (21 %) kannattaa ehdotusta. Enemmistö myös niistä, jotka näkevät, ettei sananvapaudella tule olla mitään rajoja, vastustavat ajatusta poistaa lakipykälä kiihottamisesta kansanryhmää kohtaan.

Vain perussuomalaisten kannattajien enemmistö (62 %) olisi valmis poistamaan rikoslaista tämän pykälän. Kaikkien muiden puolueiden kannattajien enemmistö vastustaa ehdotusta poistaa rikoslaista kiihottaminen kansanryhmää kohtaan. Tiukinta vastustus on vihreiden (91 %) ja vasemmistoliiton (89 %) kannattajien keskuudessa.

Lainsäädännön tehtävä ei ole suojella muiden sanomisen mielipahalta

Ajan henkeä ja vastakkainasettelun voimistumista omalla tavallaan heijastaa se, että valtaosa (68 %) suomalaisista hyväksyy väitteen, jonka mukaan lainsäädännön tehtävä ei ole suojella ihmisiä mielipahalta muiden ihmisten sanomisista. Vain neljännes (24 %) tohtii olla eri mieltä.

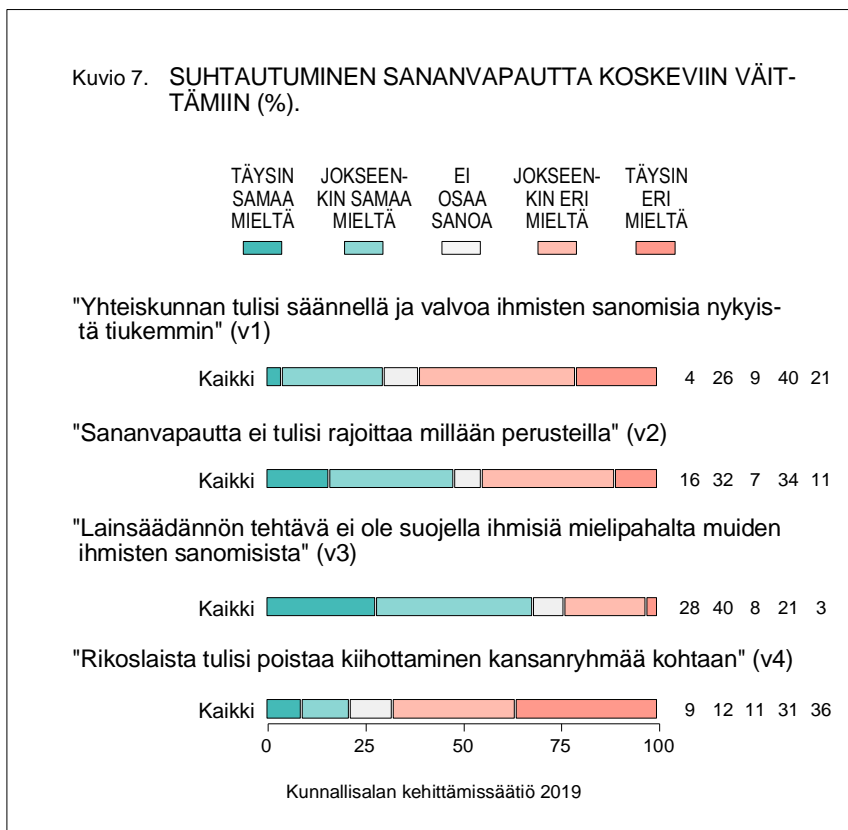
Enemmistö kaikkien puolueiden tukijoista ilmoittaa, että lainsäädännöllä ei pidä yrittää suojella ihmisiä siltä pahalta ololta, jota muiden ihmisten puheet aiheuttavat. Vahvimmin tällä kannalla ovat perussuomalaisten (85 %) ja kokoomuksen (78 %) kannattajat.

Suomessa sananvapaus on perusoikeus, mutta sitä on mahdollista rajoittaa tietyissä tilanteissa. Sananvapauden turvin ei sallita muiden perusoikeuksien tai ihmisarvon loukkaamista. Lisäksi rikoslaissa rangaistaviksi teoiksi on määritelty kunnianloukkaus, laitton uhkaus ja kiihottaminen kansanryhmää vastaan.

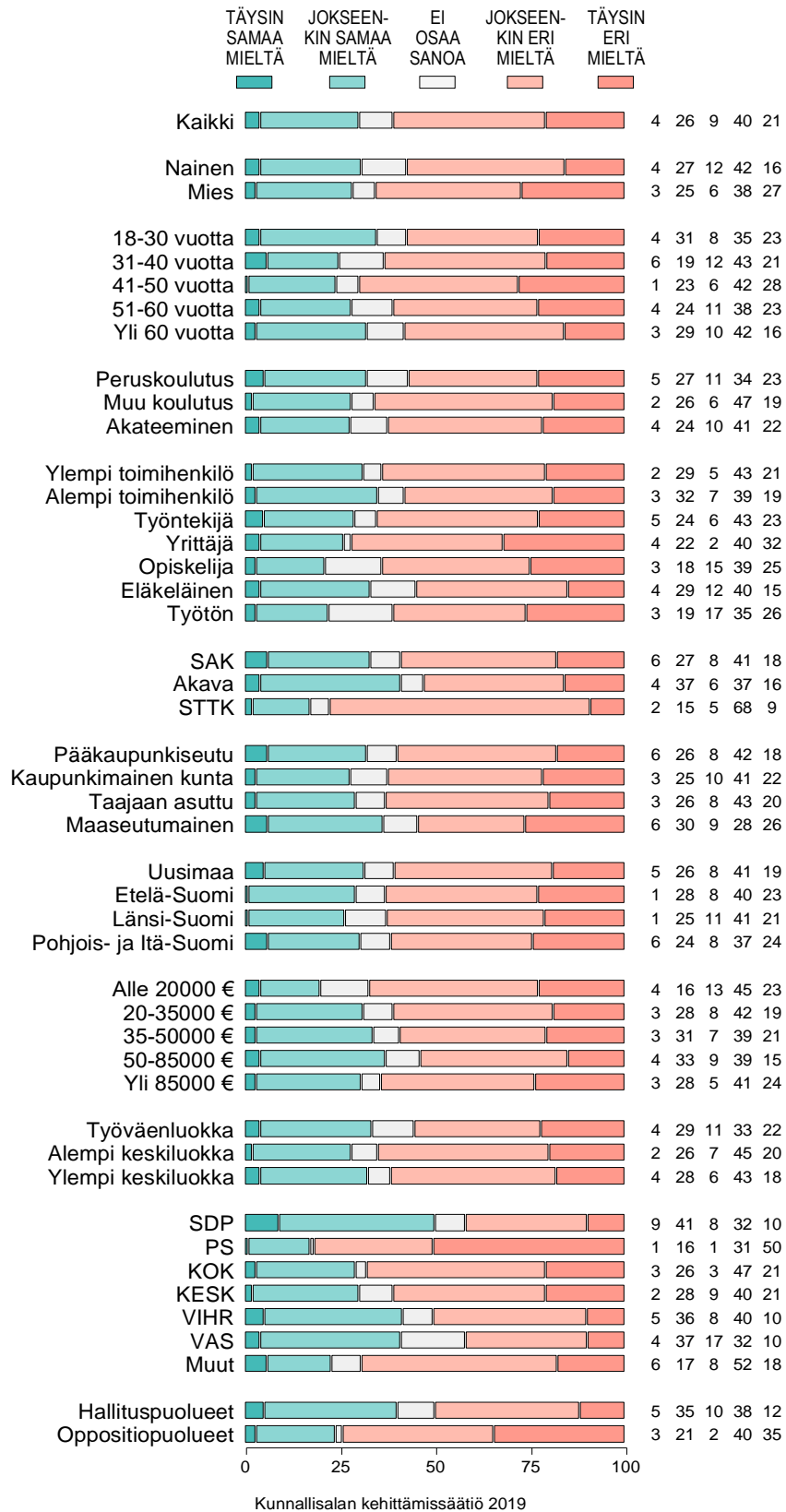
Tutkimuksen toteutus. Tutkimuksessa kysymystä sananvapauden rajoista lähestyttiin väittämämuotoisella kysymyksenasettelulla. Vastajat ottivat kantaa neljään viime aikoina julkisuudessaakin esillä olleeseen väitteeseen tai ehdotukseen.

KAKS – Kunnallisanalan kehittämissäätöön tutkimuksen toteutti Kantar TNS Oy. Tutkimusaineisto on koottu Gallup Kanavalla 6.–11.9.2019. Haastatteluja tehtiin yhteensä 1 127. Vastajat edustavat maamme 18–79 vuotta täyttäneitä väestöstä Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Tutkimuksen tulosten virhemarginaali on suurimmillaan vajaat kolme prosenttiyksikköä suuntaansa.

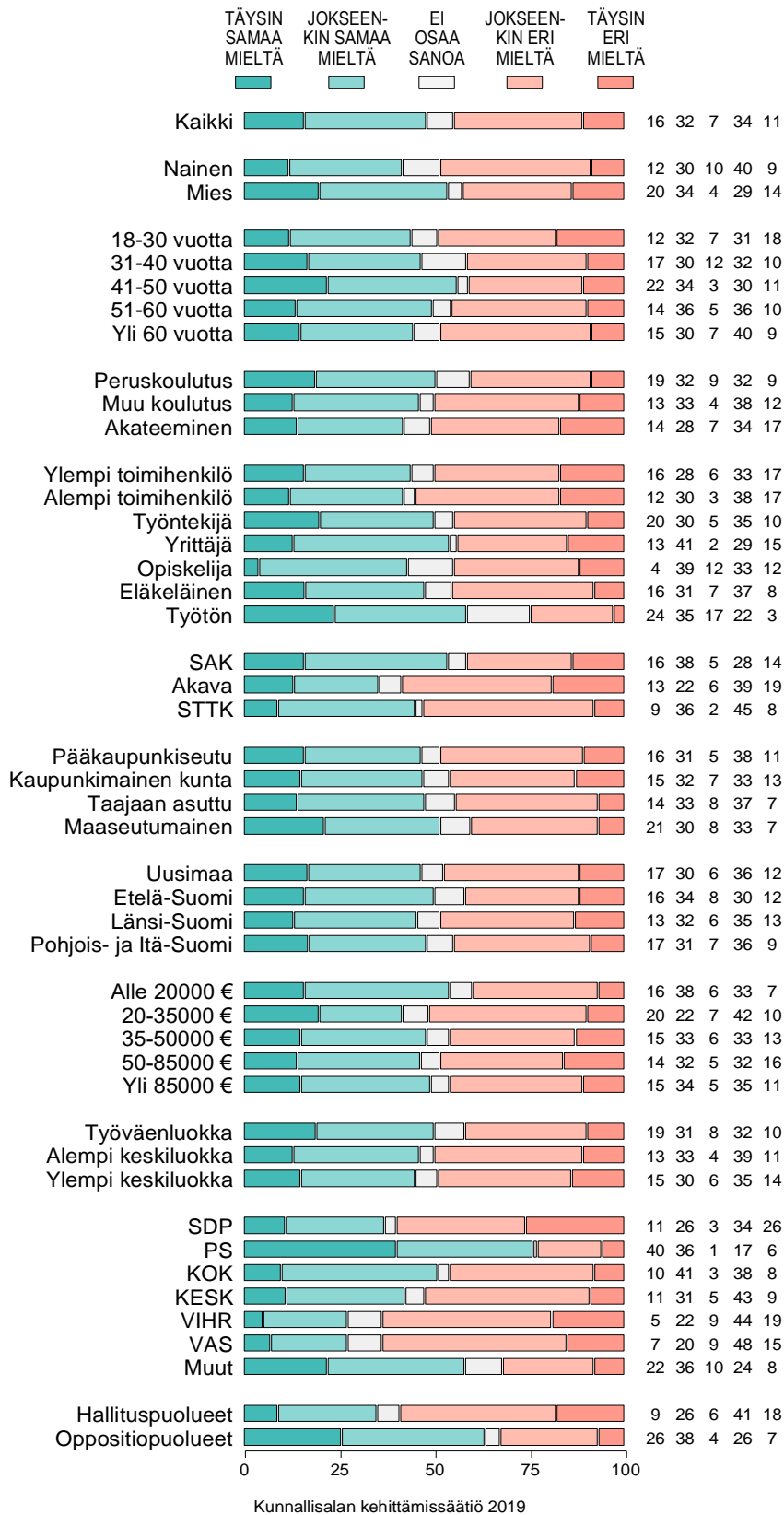
Lisätietoja: Asiamies Antti Mykkänen, 0400-570087

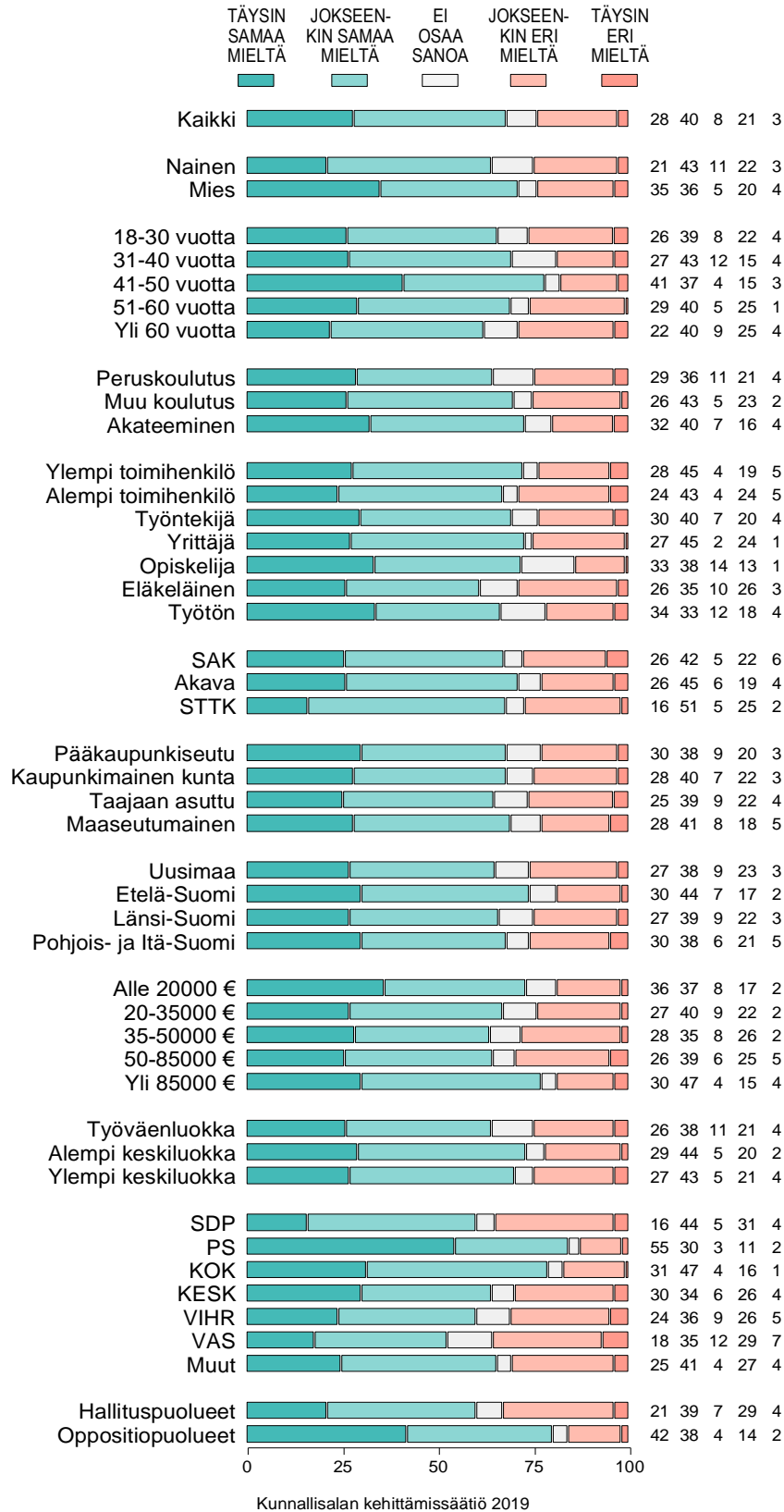
Kuvio 7-1. "Yhteiskunnan tulisi säännellä ja valvoa ihmisten sanomisia nykyistä tiukemmin" (%).

Kuvio 7-2. "Sananvapautta ei tulisi rajoittaa millään perusteilla" (%).

Kuvio 7-3. "Lainsäädännön tehtävä ei ole suojella ihmisiä mielipahalta muiden ihmisten sanomisista" (%).

Kuvio 7-4. "Rikoslaista tulisi poistaa kiihottaminen kansanryhmää kohtaan" (%).

